

[Finansministeren.]

har nogle ruter måttet indstille driften, og der er fare for, at flere vil følge efter.

Da det for den del af befolkningen, som ikke selv har befordringsmidler, og som bor langt fra jernbaner og statsdrevne bilruter, vil være til alvorlig ulempe, at befordringsmulighederne på denne måde forringes, har jeg fundet, at der var grund til at søge at lette bilruterne økonomi ved at yde dem et refusionsbeløb, som anvendes til dækning af vægtafgiften. Beløbet udredes i forhold til det antal passagerpladser, vognene er indregistreret til, og det foreslåede refusionsbeløb er beregnet sådan, at ejere af benzindrevne rutebiler, for hvilke der jo tillige ydes afgift til staten i form af benzinafgift, vil få hele eller næsten hele vægtafgiften dækket af refusionsbeløbet, medens ejere af dieseldrevne rutebiler, for hvilke der jo kun svares vægtafgift, vil få mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{3}$ af vægtafgiften dækket af refusionsbeløbet.

Forslaget er affattet sådan, at refusionsbeløbet kun kan ydes gennem modregning med vægtafgiften; refusionsbeløbet kan således ikke forlanges udbetalt for sig, og det kan ikke overstige vægtafgiften.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, skal jeg anbefale dette til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om sundhedskontrol med planteskoleplanter.

Da det høje ting i forrige samling behandlede forslaget til lov om bekæmpelse af farlige plantesygdomme og skadedyr, blev der fra Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl til det af tinget nedsatte udvalg fremsat anmodning om, at der ved plantesygdomsloven gennemførtes hjemmel til tvungen kontrol med planter til viderekultur — jævnsides med den frivillige kontrol, der omhandles i den i foråret vedtagne plantesygdomslovs § 3. Min forgænger frarådede, at denne anmodning blev imødekommet, ud fra den betragtning, at det principielle spørgsmål om gennemførelse af tvungen kontrol bør forelægges lovgivningsmagten, hver gang en gruppe af planter ønskes un-

derkastet en sådan kontrol. Under hensyn hertil undlod udvalget at stille forslag om tvungen kontrol, selv om anmodningen havde udvalgets sympati.

Ved det nu fremsatte forslag imødekommes den i forrige samling fremsatte anmodning.

Forslaget er en videreførelse af den frivillige planteskolekontrol, der gennemførtes fra foråret 1953. I de forløbne år har kontrollen vist sig at være af stor værdi og skønnes nu at omfatte omkring 80 pct. af produktionen af planteskoleplanter. Ved forslaget medtages de resterende ca. 20 pct. under kontrollen.

Herved vil køberne af planteskoleplanter være sikre på, at planternes sundhedstilstand er blevet kontrolleret, ligegyldigt hos hvem de køber planterne, og alle producenterne vil komme til at bære de samme byrder.

Den nuværende kontrol er nødvendig, hvor planterne ønskes eksporteret, men ikke for dem, der ønsker at sælge på hjemmemarkedet. Ifølge forslaget vil det nu også ved salg på hjemmemarkedet blive krævet, at planterne er blevet kontrolleret.

Det må indrømmes, at forslaget er vidtgående, men heroverfor skal anføres, at når langt den største del af produktionen i forvejen er underkastet sundhedskontrollen, er det ikke rimeligt, at en lille del af planterne skal kunne sælges uden nogen garanti for deres sundhedstilstand. Ud fra denne betragtning er forslaget da også tiltrådt af de interesserede erhvervsorganisationer.

Lovforslaget sigter kun på den erhvervs-mæssige fremstilling og omsætning, herunder fordeling, af planteskoleplanter, men omfatter på den anden side enhver, der giver sig af med sådan virksomhed, hvad enten det sker som hovednæringsvej eller som bierhverv.

Sluttelig skal anføres, at loven ikke vil medføre udgifter for det offentlige, idet de med kontrollen forbundne omkostninger skal dækkes ved afgifter, der opkræves hos de kontrollerede virksomheder.

Med disse ord anbefaler jeg lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Arbejds- og boligministeren (Bundvad): Hermed tillader jeg mig at fremsætte forslag

[Arbejds- og boligministeren.]

til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende rentegaranti for husmandskreditforeningernes kasseobligationer.

Som det vil være folketinget bekendt, har staten siden oprettelsen af de 2 husmandskreditforeninger i 1880 garanteret for renten for foreningernes kasseobligationer til en rentefod på 4 pct. Siden 1915 har garantien periodevis været udvidet til at omfatte kasseobligationer til en rente på 4½ og 5 pct. Den seneste lovbestemmelse herom, nemlig lov nr. 527 af 22. december 1948, jfr. lov nr. 203 af 30. maj 1952, udløber den 11. december termin 1957.

Siden foreningernes oprettelse er der sket en meget betydelig udvikling med hensyn til arten af de panter, hvori de pågældende foreninger yder lån. Dels er husmandsbrugenes standard forøget, dels har byernes udvikling medført, at man i stigende omfang giver lån til ikke-landbrugsejendomme. Hertil kommer, at foreningerne har ført en udpræget konsolideringspolitik, der har medført, at deres reserver nu er meget betydelige. Under hensyn til denne udvikling, der allerede tidligere har medført, at visse andre begunstigelser, nemlig retten til at rekvirere tingbogsattester mod nedsat gebyr, refusion af taksationsudgifter og lønninger til statens revisor, er blevet inddraget, har ministeriet taget under overvejelse, om garantien i dag har en sådan betydning, at der er grund til at forlænge de love, der nu udløber.

Ministeriet har allerede påbegyndt forhandlinger med foreningerne for at nå frem til eventuelle ændringer i de nugældende regler. Disse forhandlinger har imidlertid endnu ikke kunnet afsluttes og vil muligvis medføre, at der bliver tale om at foretage ændringer i andre bestemmelser vedrørende foreningerne, bl. a. med hensyn til lånegrænserne.

Jeg tillader mig derfor at foreslå den del af garantiordningen, der er tidsbegrænset, forlænget for 1 år, således at man kan benytte det kommende år til at fuldende forhandlingerne og finde en mere varig ordning på dette område.

Jeg anbefaler lovforslaget til det høje folketing's hurtige og velvillige behandling.

Ministeren for Grønland (*Lindberg*): Jeg skal herved tillade mig for det høje folke-

ting at fremsætte forslag til arvelov for Grønland.

Retstilstanden i Grønland er endnu på en række områder karakteriseret ved en opdeling af befolkningen i 2 grupper, for hvilke der gælder forskellige retssystemer.

På sådanne områder er danske undergivet almindelige danske love, grønlænderne derimod en uskreven og ofte uklar sædvane-ret.

Den deraf følgende usikkerhed med hensyn til, hvad der er gældende, er i det daglige liv mest følelig på person-, familie- og arverettens område, og efter gennemførelsen af loven om ægteskabs indgåelse og opløsning har man anset en kodificering af arverettens regler for mest påtrængende. Herved må også henses til, at det må anses for et vigtigt led i den stedfindende nyordning af det grønlandske samfund, at der så vidt muligt gennemføres retsenhed for alle, der bor i Grønland, således som det allerede er sket blandt andet inden for retsplejen, kriminalretten og til dels ægteskabsretten.

Efter de undersøgelser af de grønlandske retsregler, der er foretaget, må det antages, at de arveregler, som håndhæves i Grønland i dag, i det store og hele ligner dem, der gælder her i landet, dog med visse særprægede træk. Den hidtidige praksis fungerer tilfredsstillende, for så vidt angår størstedelen af boerne, som er af beskeden værdi. For de få større boer er der derimod et behov for faste regler, og med den stigende levestandard vil antallet af sådanne boer forøges.

Når man imidlertid nu ønsker gennemført fælles regler om arv og skifte efter alle i Grønland bosatte personer, er det som nævnt ikke muligt at bygge på en bestemt, særegen grønlandsk retsopfattelse, og det naturlige udgangspunkt for arbejdet med det fremsatte lovforslag har derfor måttet være gældende dansk ret.

Forslaget har i overensstemmelse med reglerne i landsrådslovens § 7 været forelagt det grønlandske landsråd første gang allerede i 1954; det blev da udsat til nærmere overvejelse og drøftelse i befolkningen, var igen på dagsordenen i 1955 og har endelig på landsrådets møde i sommeren 1956 været underkastet en meget indgående behandling.